

STORTINGET

Innst. 231 S

(2017–2018)

Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen

Innstilling fra finanskomiteen om Redegjørelse fra stortingspresidenten om Stortingets byggeprosjekter

Til Stortinget

Bakgrunn

Det vises til daværende stortingspresident Olemic Thommessens redegjørelse om Stortingets byggeprosjekter av 6. mars 2018, samt til brev fra Stortingets presidentskap av 23. mars 2018 om videre behandling av saken. Disse dokumentene er vedlagt saken.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fredric Holen Bjørdal, Svein Roald Hansen, Ingrid Heggø, Åsunn Lyngedal og Rigmor Aasrud, fra Høyre, Elin Rodum Agdestein, lederen Henrik Asheim, Mudassar Kapur, Anders Riise og Aleksander Stokkebø, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad, Jan Steinar Engeli Johansen og Helge André Njåstad, fra Senterpartiet, Sigbjørn Gjelsvik og Trygve Slagsvold Vedum, fra Sosialistisk Venstreparti, Kari Elisabeth Kaski, fra venstre Abid Q. Raja, fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, fra Miljøpartiet De Grønne, Per Espen Stoknes, og fra Rødt, Bjørnar Moxnes, viser til redegjørelsen fra daværende stortingspresident Olemic Thommesen av 6. mars 2018, brev fra Stortingets

presidentskap av 23. mars 2018, som er vedlagt denne innstillingen, og finanskomiteens svar i brev av 4. april 2018.

Komiteen viser videre til kontroll- og konstitusjonskomiteens behandling av Riksrevisjonens undersøkelse av Stortingets byggeprosjekt; Prinsens gate 26, nytt post- og varemottak og innkjøringstunnel, Dokument 3:12 (2016–2017), jf. Innst. 486 S (2016–2017).

Komiteen har fått oversendt Dovre Group Consultants kvalitetssikring av basisestimat og usikkerhetsanalyse for byggeprosjektet P26 og kulvert, og merker seg at de som resultat av usikkerhetsanalysen anbefaler en kostnadsramme på 2 320 mill. kroner for prosjektet. Komiteen mener det er svært alvorlig at kostnadene i byggeprosjektet ligger an til å overskride de fullmaktene som Stortinget har gitt. Komiteen forutsetter at de tilleggene som nå etterspørres fra presidentskapet, er tilstrekkelige til å dekke alle kostnadene i prosjektet, og at presidentskapet iverksetter de nødvendige tiltakene for å sørge for dette.

Komiteen mener det er mest hensiktsmessig å behandle en foreløpig, begrenset økning av fullmaktsrammen på 90 mill. kroner, slik presidentskapet har anbefalt. Dette vil dekke prosjektets behov frem til juni d.å. Den endelige kostnadsrammen vil bli behandlet i forbindelse med behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2018.

Komiteen vil på denne bakgrunn foreslå følgende:

«Stortinget samtykker i at Stortinget i 2018 kan pådra staten forpliktelser ut over budsjettåret for å gjennomføre byggeprosjektet Prinsens gate 26, nytt post- og varemottak og ny innkjøringstunnel under kap. 41 Stortinget post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold,

kan overføres, med 90 mill. kroner ut over tidligere vedtatte ramme på 1 838 mill. kroner til en samlet ramme på 1 928 mill. kroner.»

Komiteen mener Stortinget har et særlig ansvar for å forvalte fellesskapets penger på en god og forsvarlig måte. Byggeprosjektet og de gjentatte kostnadsoverskridelsene har på sin side svekket tilliten til Stortinget. Det påhviler presidentskapet et særlig ansvar for å gjenoppbygge tilliten ved å fullføre byggeprosjektet på en forsvarlig måte.

Komiteen viser til at et samlet storting ved behandlingen av Innst. 486 S (2016–2017) om saken «Riksrevisjonens undersøkelse av Stortingets byggeprosjekt; Prinsens gate 26, nytt post- og varemottak og innkjøringstunnel» understreket at presidentskapets plikt til å påse at konstitusjonelle regler overholde også innebærer å legge til rette for at Stortinget kan ta reelle avgjørelser på et forsvarlig grunnlag. I tillegg ble det slått fast at presidentskapet pålegges å rapportere til Stortinget om den videre utvikling i økonomi og fremdrift i byggeprosjektene hver for seg og samlet. Komiteen mener det er svært alvorlig at det etter behandlingen av budsjettet for 2018 har vist seg at kostnadene ligger betydelig over det som da ble lagt til grunn.

Komiteens ansvarsområde i denne saken er de varslede kostnadsøkningene ut over gjeldende kostnadsramme for prosjektet, samt å finne grunnlag for en ny kostnadsramme for prosjektet.

Komiteen viser til at oversendelse av Dovre Group Consultings kvalitetssikring og usikkerhetsestimat og administrasjonens notat om byggeprosjektet først kom henholdsvis 16. og 18. april 2018, få dager før avgivelse av denne saken, og har derfor ikke vært mulig å behandle på en forsvarlig og helhetlig måte. Komiteen vil derfor understreke at de i denne omgang behandler en foreløpig, begrenset økning av fullmaktsrammen på 90 mill. kroner, slik presidentskapet har anbefalt, for å hindre at arbeidet stopper opp. Dette vil dekke prosjektets behov fram til juni d.å. og sørge for at Stortinget ivaretar sine forpliktelser og hindre økte kostnader og nye forsinkelser som følge av pengemangel. Saken i sin helhet, med presidentskapets redegjørelse og rapporten fra Dovre Consulting Group som utgangspunkt, vil bli grundig behandlet i forbindelse med komiteens behandling av den endelige kostnadsrammen i revidert nasjonalbudsjett for 2018.

Komiteen konstaterer at oppdraget Dovre Group Consulting har forholdt seg til, er avgrenset til Stortingets byggeprosjekt, som består av delprosjektene P26, PVM og Kulvert. Dette er i tråd med slik prosjektet har vært definert og som har ligget til grunn for den vedtatte kostnadsrammen. Det innebærer, så langt komiteen kan se, at enkelte kostnader som er knyttet til realiseringen av prosjektet, ikke er tatt med. Det gjelder blant an-

net løst inventar som møbler, sikkerhetsinstallasjoner, flyttekostnader, tilpasninger av bygningsmasse som brannvinduer og sprinkelanlegg, i tillegg til opparbeidelsen av Wessels plass. Komiteen forstår det dithen at kostnadene for disse prosjektene ikke ligger inne i prosjektets kostnadsramme, da disse tiltakene har vært planlagt behandlet utenfor prosjektet. Komiteen antar at disse kostnadene er planlagt finansiert over 2019-budsjettet. Det vil likevel etter komiteens mening være hensiktsmessig å få et anslag også på disse kostnader og komiteen ber presidentskapet snarlig fremskaffe en oversikt over de planlagte tiltak som har en tilknytning til prosjektet og som er planlagt gjennomført ved siden av dette.

Komiteen imøteser en grundig gjennomgang og behandling i forbindelse med behandling av endelig kostnadsramme for prosjektet i forbindelse med behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2018.

Komiteen viser til at et samlet storting ved behandling av Innst. 486 S (2016–2017) ba presidentskapet sørge for at det i etterkant av byggeprosjektet lages en evalueringsrapport med læringspunkter Stortinget kan ta med seg inn i senere byggeprosjekter. Komiteen påpeker at komiteens ansvarsområde i denne saken er de varslede kostnadsøkningene ut over gjeldende kostnadsramme for prosjektet samt å finne grunnlag for en ny kostnadsramme for prosjektet.

Komiteen viser til signaler fra presidentskapet om at en del av de økte utgiftene i prosjektet bør dekkes inn av utgiftsreduksjoner på Stortingets øvrige budsjett. Komiteen stiller seg positiv til dette. Komiteen påpeker imidlertid at finanskomiteen har ansvaret for bevilgninger til Stortinget, men at det er presidentskapet og Stortingets administrasjon som må finne konkrete forslag til innsparinger på Stortingets budsjett.

Komiteen understreker at komiteen i denne omgang behandler en foreløpig, begrenset økning av fullmaktsrammen på 90 mill. kroner, som følge av at rapporten fra Dovre Group Consulting om kvalitetssikring og usikkerhetsestimat og administrasjonens notat om byggeprosjektet først kom få dager før avgivelse av denne saken, og komiteen viser derfor til at komiteen ikke har gjennomgått hele prosjektet. Komiteen mener derfor det ikke har vært mulig å gjennomgå hele prosjektet på en forsvarlig og grundig måte. Dette er også i tråd med det presidentskapet har anbefalt for å hindre at arbeidet stopper opp før komiteen kan behandle en helhetlig økning av fullmaktsrammen for prosjektet. Komiteen viser videre til at en helhetlig gjennomgang av prosjektets økonomi vil skje som en del av budsjettprosessen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2018.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at skandalen Stortingets byggeprosjekt for

lengst er blitt, har pågått i flere år til tross for advarsler fra blant annet Senterpartiet.

Disse medlemmer minner om at Senterpartiet allerede i merknad i Innst. 10 S (2015–2016), avgitt 4. desember 2015, kritiserte flere sider ved prosjektet og prosjektleiden. Bekymringen den gang ble ikke tatt til følge. Helt siden prosjektet lå på 1,4 mrd. kroner i februar 2016 har Senterpartiet tatt opp spørsmålet om å redusere ambisjonene for prosjektet. Men det var ikke enkelt å ta dette opp i møte med presidentskapet og de parlamentariske lederne, og det var heller ikke gehør å få.

Disse medlemmer mener at avgjørelsen om at Stortinget selv skulle ta byggherreansvaret for prosjektet, har vært meget uheldig og har vært sterkt medvirkende til overskridelsene og den negative utviklingen for prosjektet.

En annen vesentlig svakhet er etter disse medlemmers syn at Stortinget i plenum ikke har vært godt nok orientert om prosjektet, noe Riksrevisjonen har påpekt svært tydelig.

Disse medlemmer anerkjenner at det til tross for at det ikke er ønskelig, likevel nå er nødvendig med en økning av fullmakten på 90 mill. kroner for å unngå at prosjektet blir enda dyrere og enda mer forsinket.

Disse medlemmer imøteser en grundig behandling i forbindelse med revidert budsjett og viser for øvrig til Senterpartiets merknader i Innst. 486 S (2016–2017) og Innst. 10 S (2015–2016).

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti finner det nødvendig å støtte forslaget om en økning av fullmaktsrammen, da byggearbeidet risikerer å stoppe opp på grunn av pengemangel, med de økte kostnader og nye forsinkelser det medfører. Likevel vil dette medlem understreke at Stortinget med denne raske behandlingen av en stor økning av fullmaktsrammen er kommet i en svært uheldig situasjon som burde vært unngått. Dette medlem imøteser en grundig gjennomgang og behandling i forbindelse med behandling av endelig kostnadsramme for prosjektet i forbindelse med behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2018.

Dette medlem er enig at det bør etterstrebes betydelige utgiftsreduksjoner på Stortingets øvrige budsjett som følge av økte utgifter i prosjektet. Dette medlem vil understreke at besparelser må ramme partigrupper og politikernes privilegier, og ikke gå på bekostning av Stortingets ansatte og deres arbeidshverdag. Dette medlem mener en generell bestilling på administrative innsparinger vil være en blankofullmakt for kutt som rammer ansatte som for eksempel renholdere, sikkerhetsvakter og sekretærer. Dette medlem mener derfor forslaget fra representanten fra Rødt vil ramme svært skjevt, og vil advare mot dette. Dette

medlem viser ellers til at det er presidentskapets ansvar, i samarbeid med Stortingets administrasjon, å finne konkrete forslag til innsparinger på Stortingets budsjett.

Komiteens medlem fra Rødt vil understreke at håndteringen av byggesaken har påført fellesskapet en stor ekstraregning. Dette medlem mener det er sterkt kritikkverdig at Stortinget ikke ble holdt løpende orientert om kostnadsutviklingen i prosjektet, og at dette derfor heller ikke ble del av den ordinære behandlingen av statsbudsjettet for 2018.

Dette medlem viser til at daværende stortingspresident Olemic Thommessen uttalte til NTB 27. februar 2018 at han var enig med dem som mener at Stortinget selv må dekke deler av kostnadssprekken over eget budsjett. I tillegg sa presidenten at han ville be om at Stortingets administrasjon forbereder og legger fram en plan med sikte på «betydelige administrative besparelser». Flere partier uttrykte støtte til at Stortinget på denne måten kan vise at det er villig til å ta deler av denne regningen selv.

Dette medlem vil understreke at det er Stortinget som ansvarlig byggherre som har ansvar for å holde kontroll på kostnadene. Stortinget må derfor bidra til inndekning gjennom forpliktende føringer, ikke kun gjennom signaler i media om innstramminger i egne budsjetter.

Dette medlem vil understreke viktigheten av at innsparingene som foreslås, rammer rettferdig, slik at arbeidsforholdene til ordinært ansatte ikke blir unødvendig skadelidende på grunn av presidentskapets mangelfulle prosjektstyring. Kutt i politikernes godtgjørelser og frynsegoder må etter dette medlems mening vurderes, og Rødt vil fremme forslag om dette i den kommende behandlingen av godtgjørelsen for stortingsrepresentantene og regjeringens medlemmer.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber presidentskapet innen utgangen av inneværende stortingssesjon gjennomføre en kritisk gjennomgang av Stortingets pengebruk og utarbeide en plan for betydelige administrative besparelser innenfor Stortingets eget budsjett. Dette skal også gjelde for inneværende budsjettår.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Rødt:

Forslag 1

Stortinget ber presidentskapet innen utgangen av inneværende stortingssesjon gjennomføre en kritisk gjennomgang av Stortingets pengebruk og utarbeide en plan for betydelige administrative besparelser innenfor

Stortingets eget budsjett. Dette skal også gjelde for inneværende budsjettår.

v e d t a k :

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til redegjørelsen og råar Stortinget til å gjøre følgende

Stortinget samtykker i at Stortinget i 2018 kan pådra staten forpliktelser ut over budsjettåret for å gjennomføre byggeprosjektet Prinsens gate 26, nytt post- og vare-mottak og ny innkjøringstunnel under kap. 41 Stortinget post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*, med 90 mill. kroner ut over tidligere vedtatte ramme på 1 838 mill. kroner til en samlet ramme på 1 928 mill. kroner.

Oslo, i finanskomiteen, den 23. april 2018

Henrik Asheim

leder og ordfører

Vedlegg 1

Redegjørelse fra stortingspresidenten om Stortingets byggeprosjekter, holdt i Stortinget 6. mars 2018

Stortingets presidentskap avholdt i forrige uke et møte med finanskomiteen og de parlamentariske lederne. Jeg ble der bedt om å holde en redegjørelse for Stortinget om de pågående byggeprosjektene, og har selvfølgelig sagt meg villig til å gjøre det.

Dette er det tredje presidentskapet som behandler saker som gjelder Stortingets byggeprosjekter. De to foregående presidentskap har tatt de overordnede beslutningene om igangsetting og omfang av Stortingets byggeprosjekter. De fem visepresidentene i det nåværende presidentskapet tiltrådte sine verv i oktober 2017. Disse har følgelig ikke medvirket ved de foregående presidentskapenes behandling av byggeprosjektene, men tar selv sagt ansvar for behandlingen av prosjektene i dette presidentskapets funksjonstid.

Byggeprosjektet vil med den siste kostnadsøkningen som nå er varslet, ha gjennomgått tre større økninger i kostnadsrammen. Det er sterkt beklagelig. Prosjektet har hatt en utvikling som vi alle er svært bekymret for. Særlig er den siste økningen urovekkende og vanskelig å forstå siden den kommer så kort tid etter budsjettbehandlingen rett før jul.

Jeg vil gjøre grundig rede for den dramatiske utviklingen i kostnadsbildet den senere tid, både hva som har skjedd, og hvorfor. Dette inkluderer presidentskapets rolle og ansvar.

Den 20. juni i fjor behandlet Stortinget Riksrevisjonens rapport om gjennomgang av byggeprosjektet. Hovedformålet med redegjørelsen i dag er å gi en forklaring på kostnadsutviklingen etter dette tidspunktet. Før jeg går nærmere inn på det, vil jeg likevel gi en oversikt over byggeprosjektet i et noe lengre tidsperspektiv. Det tror jeg er nyttig som bakgrunn for det jeg senere vil si om den siste kostnadsøkningen.

Rehabilitering av Prinsens gate 26 var nødvendig av flere grunner. Bygget hadde et stort behov for oppgradering av alle tekniske anlegg. Dette omfattet ventilasjon, varme, kjøling, sanitæranlegg, elkraft og tele. Videre hadde bygget svært mangelfull brannteknisk tilstand. Trebjelkelaget hadde til dels store deformasjoner, og bygget hadde store skader fra svelling av alunskifer i grunnen.

Bombeangrepet mot regjeringskvartalet 22. juli 2011 førte til både tragiske tap av menneskeliv og meget omfattende skader på flere bygninger rundt regjeringskvartalet. De risikoanalysene Stortinget gjorde i ettertid av angrepet, viste at Stortingets bygningsmasse hadde stort behov for oppgradering med tanke på sikkerhet. Dette er bygg som nødvendigvis må ivareta en høy grad

av sikkerhet, noe som får store konsekvenser for kostnadsbildet.

Det ble innledningsvis vurdert to alternativer for rehabilitering av Prinsens gate 26. Det ene alternativet var å beholde den innvendige strukturen med etasjeskiller og bærekonstruksjoner. Det andre var å rive bygget for deretter å oppføre en helt ny bygning.

Prinsens gate 26 ligger i et område som er regulert for bevaring. Det innebærer at det nåværende eksteriøret ikke skal endres uten tillatelse fra antikvariske myndigheter. Stortingets administrasjon har jevnlig dialog med Riksantikvaren om vedlikehold og endringer av Stortingets bygninger. Det var det også i utredningsfasen for Prinsens gate 26, hvor det spesielt ble drøftet hvilke elementer i bygget som skulle vernes.

På bakgrunn av denne dialogen besluttet det daværende presidentskapet å beholde byggets historiske fasade. Det er av flere blitt gjort et poeng av at dette ikke fulgte av et pålegg fra antikvariske myndigheter. Dette ble imidlertid ikke satt på spissen ettersom Riksantikvaren ga klare råd om at fasaden burde bevares. Enhver annen gårdeier i Oslo ville sannsynligvis ha blitt pålagt å bevare en tilsvarende fasade. De antikvariske myndigheter har vært tilbakeholdne med å gi pålegg overfor Stortinget, men det blir feil om landets nasjonalforsamling skal utnytte en slik særstilling i spørsmål om bevaring av antikvariske verdier.

Konklusjonen ble at man valgte en løsning som gikk ut på å rive bygget innvendig og bygge det opp igjen innenfor den eksisterende fasaden. Dette var den beste løsningen for å kunne sikre bygget på den mest forsvarlige måten. Denne løsningen gjorde det også mulig å øke antallet kontorplasser fra ca. 100 til ca. 180 og få et mer funksjonelt bygg tilpasset Stortingets behov.

For å få en permanent løsning på problemet med svelling var det nødvendig å ta ut en større mengde alunskifer under bygget. Dette gjorde det også mulig å få en ny kjelleretasje som kan brukes til nødvendige tekniske installasjoner.

I januar 2013 besluttet det daværende presidentskap å inkludere et nytt post- og varemottak i prosjektet, plassert under Wessels plass. Risikoanalysen etter 22. juli 2011 hadde avdekket sårbarhet rundt Stortingets varelevering, og det ble anbefalt å etablere et nytt varemottak. Det nye anlegget ville gjøre det mulig å kontrollere varer og kjøretøy på en effektiv og sikker måte samt å skille vare- og persontrafikk.

Det ble utredet ulike alternative løsninger for tilkomst til post- og varemottaket. Dagens post- og varemottak er lokalisert i tilknytning til garasjeanlegget,

som har bare en inn- og utkjøring. Sikkerhetshensyn tilsa at det var behov for en alternativ utkjøring fra stortingsgarasje. Dette ble påpekt i en risiko- og sårbarhetsanalyse i kjølvannet av hendelsen 22. juli 2011, utført av en gruppe med deltakere fra bl.a. Nasjonal sikkerhetsmyndighet, Politiets sikkerhetstjeneste, Statsbygg og Forsvarsbygg.

Etter en prosess med Oslo kommune ble det besluttet å etablere tilførselstunnel til post- og varemottaket under Nedre Vollgate med innkjøring fra Rådhusgata. Det var enighet om at dette funksjons- og sikkerhetsmessig var det beste alternativet. Det ble i denne vurderingen tatt hensyn til bymiljøet, trafikkmønster og sikkerhet for Stortinget og naboer, herunder skadeomfang ved eventuell detonasjon av sprengstoff i forbindelse med forkontrollen ved innkjøring.

Første totalramme for byggeprosjektet ble behandlet av Stortinget høsten 2014 i forbindelse med budsjettet for 2015. Det ble da vedtatt en kostnadsramme på 1,137 mrd. kr. Senere er kostnadsrammen blitt økt til 1,442 mrd. kr i budsjettet for 2016, deretter 1,8 mrd. kr i budsjettet for 2017, som ble vedtatt høsten 2016.

I desember 2017 ble den prisjusterte kostnadsrammen på 1,838 mrd. kr fastholdt i budsjettet for 2018, men det har altså allerede vist seg at denne rammen ikke ville holde. Det er åpenbart grunn til å spørre hvordan det kan være mulig. Før jeg går inn på det, vil jeg understreke at det dreier seg om et usedvanlig komplisert byggeprosjekt, som åpenbart har blitt undervurdert, både av oss som byggherre og av Multiconsult som prosjekterende.

Det å bygge et helt nytt bygg innenfor en bevaringsverdig fasade fra 1800-tallet og grave ut en ekstra etasje under denne har gitt store tekniske utfordringer. I tillegg er det tale om et stort anlegg ved et kollektivknutepunkt i Oslo sentrum. Det er mye infrastruktur i grunnen, som det også er oppdaget store utfordringer med underveis i prosjektet.

Byggeprosjektets kompleksitet er blitt kraftig forverret ved at det firma som er engasjert som prosjekterende, Multiconsult, har levert tegninger og annet arbeidsgrunnlag som for utførende entreprenører har vært av svært dårlig kvalitet. Mest alvorlig er de omfattende manglene i entreprisgrunnlaget. Det har ført til omfattende merarbeid og en voldsom økning av entreprisekostnadene. Dette forklarer en vesentlig andel av de økte kostnadene i prosjektet.

Det har også gjort at prosjektet har hatt en uvanlig og uheldig utvikling av risikoprofilen. Gjenstående usikkerhet skulle normalt ha avtatt til det minimale så sent i prosjektet som vi er nå. Det er imidlertid fortsatt stor usikkerhet i prosjektet, noe jeg skal komme tilbake til.

Som kjent har vi valgt å gå til det uvanlige og dramatiske skritt å saksøke Multiconsult for mangelfulle og

forsinkede leveranser som prosjekterende. Det foreløpige kravet i stevningen er på inntil 125 mill. kr, men i lys av den senere utviklingen vil det bli vurdert å øke dette kravet betraktelig. Jeg nevner for ordens skyld at den erstatning eller tilbakebetaling som vi eventuelt oppnår i saken mot Multiconsult, ikke er hensyntatt i vurderingen av prosjektets økonomi.

Det er klart at det i dette prosjektet også er mye vi som byggherre burde gjort annerledes. Store deler av kostnadene hadde vært nødvendige, også om det hadde vært riktig prosjektert fra starten av, men det er ingen tvil om at de totale kostnader i prosjektet er blitt vesentlig større på grunn av de betydelige manglene i Multiconsults leveranse.

Riksrevisjonens gjennomgang av byggeprosjektet viste som kjent at det er grunn til å ta omfattende selvkritikk når det gjelder hvordan vi som byggherre har håndtert prosjektet. Det ga jeg også uttrykk for da Riksrevisjonens rapport ble behandlet i Stortinget i juni i fjor.

Den viktigste lærdommen er at Stortinget ikke bør håndtere slike byggeprosjekter i fremtiden selv. En arbeidsgruppe oppnevnt av presidentskapet har som kjent anbefalt at Statsbygg bør være byggherre for Stortinget i fremtidige større byggeprosjekter. Det er en anbefaling presidentskapet kommer til å følge opp.

Jeg vil også fremheve at denne arbeidsgruppen har anbefalt at Stortinget får et regelverk for byggesaker som tilsvarende det som gjelder for staten for øvrig. Det betyr bl.a. at vi pålegges samme krav til utredning og kvalitets sikring som ved store byggeprosjekter i regi av andre statlige virksomheter.

Arbeidsgruppen har også sett på hvordan denne typen saker kan få en bedre forankring i partigruppene og i Stortingets plenum, samt fremmet forslag til hvordan kontrollen med den administrative virksomheten i Stortinget kan styrkes.

Arbeidsgruppens rapport ble grundig drøftet på presidentskapets heldagsseminar i januar i år, og videre behandling av rapporten ble besluttet i presidentskapets møte 15. februar. Rapporten ble deretter sendt til orientering til partigruppene. Også i den videre oppfølgingen av dette arbeidet vil presidentskapet ha dialog med stortingsgruppene, og det planlegges fremmet en egen sak om dette for Stortinget før sommeren.

Så til det som har foranlediget denne redegjørelsen. Hvorfor har det på så kort tid blitt nødvendig med en ny økning av kostnadsrammen, og hvordan har beløpet blitt så stort? For å svare på det er det nødvendig å se på hva som har skjedd med kostnadsbildet siden juni i fjor og frem til i dag.

Prosjektet foretok i mai og juni 2017 en grundig gjennomgang av basiskalkylen og en ny usikkerhetsanalyse. Gjennomgangen viste at økonomien i prosjektet var presset, slik rapporter fra prosjektet allerede

hadde antydnet. De økonomiske reservene var blitt vesentlig redusert i de forutgående månedene, og det ville være nødvendig å iverksette kostnadsreduserende tiltak for å holde seg innenfor kostnadsrammen på 1,838 mrd. kr.

Det ble imidlertid identifisert kostnadsreduserende tiltak på totalt 75 mill. kr, noe som gjorde at man holdt fast på kostnadsrammen. De kostnadsreduserende tiltakene ble besluttet av presidentskapet i møte 7. august 2017.

Prosjektet hadde da tilgjengelige reserver på ca. 10 pst. målt opp mot gjenværende produksjon. Den økonomiske situasjonen ble vurdert å være presset, men under kontroll. Det var sentralt i denne vurderingen at Multiconsult på dette tidspunktet garanterte at alle tegninger skulle være ferdige innen kort tid, og at de antatt mest kompliserte delene av prosjektet var avklart.

I september ble det siste møtet i det forrige presidentskapet avholdt. I dette møtet ble prosjektets månedsrapporter for juni og juli behandlet. Prosjektet orienterte da om arbeidet med de kostnadsreduserende tiltakene for å sikre at prosjektet skulle ha de nødvendige reserver i avslutningen.

Innsparingen på 75 mill. kr for å holde kostnadsrammen ble fortsatt vurdert som realistisk, og prosjektrådet vurderte det som forsvarlig fortsatt å styre prosjektet innenfor gjeldende kostnadsramme.

Prosjektet har hatt jevnlig møter med Multiconsult. Etter krav fra Stortinget styrket Multiconsult i september 2017 arkitektgruppen med to nye arkitekter. Også Multiconsults tilstedeværelse på byggeplassen er styrket for raskere å løse saker som ikke var prosjektert ferdig.

Utover høsten 2017 viste det seg likevel at Multiconsult hadde mye gjenstående prosjektering, og det ble stadig levert nye og reviderte tegninger. Dette medførte at entreprenørene fortsatte å levere et stort antall varsler om avvik fra kontrakten og kreve endringsordrer for å gjennomføre arbeidene. Prosjektet så seg derfor nødt til å bruke mer av de avsatte reservene.

Det første møtet i det nye presidentskapet ble avholdt 9. oktober 2017. I møte den 19. oktober ble det gitt en grundig orientering om status for byggeprosjektet. Den 26. oktober behandlet det nye presidentskapet for første gang en månedsrapport fra prosjektet, det vil si september-rapporten. Det ble der rapportert at prosjektet styrte innenfor gjeldende kostnadsramme, men at prosjektets økonomi var under press, og at det fortsatt var usikkerhet i prosjektet knyttet til gjenstående arbeider.

Utfordringene med levering av tegninger fra Multiconsult vedvarte utover høsten, og selskapet økte igjen timeprognosen for gjenstående prosjekteringsarbeid. Det bidro sterkt til den negative utviklingen i risikopro-

filen, som jeg har vært inne på. På tross av fremdrift i byggeprosessen var det vedvarende høy usikkerhet i prosjektet.

I november var prosjektet, som tidligere, tema på de ukentlige møtene i presidentskapet. Et sentralt tema i denne perioden var arbeidet med søksmålet mot Multiconsult, der stevning ble inngitt 8. desember.

I presidentskapets møte 7. desember 2017 ble månedsrapporten for oktober behandlet. Det fremkom der at økonomien var ytterligere forverret, og at det meste av reservene var brukt opp. Presidentskapet understreket at kostnadsrammen skulle holdes. Prosjektrådet varslet at det – slik som allerede planlagt – ville foreta en ny gjennomgang av kalkylene og en ny usikkerhetsanalyse i desember/januar. Presidentskapet besluttet å invitere finanskomiteen og de parlamentariske lederne til et møte om prosjektet i etterkant av at ny kalkyle og usikkerhetsanalyse forelå.

Den 19. desember ble det gjennomført et møte i prosjektrådet med grunnlag i månedsrapporten for november. Prosjektet rapporterte da om antatt ytterligere økte kostnader og økt usikkerhet, bl.a. på grunn av et stort antall nye endringsvarsler.

Det fremgikk av november-rapporten at prosjektleelsen på grunn av de gjenstående usikkerhetene vurderte reservene i prosjektet som ikke tilstrekkelige. Prosjektrådet var i møtet 19. desember omforent om at økonomiutviklingen var kritisk i forhold til kostnadsrammen. Det ble imidlertid besluttet at det var nødvendig for prosjektet å gjøre ferdig gjennomgangen av kalkylen og den nye usikkerhetsanalysen før det ble gjort en ytterligere vurdering av økonomien i prosjektet.

Da jeg fra denne talerstolen dagen etterpå, det vil si den 20. desember, i debatten om Stortingets budsjett ga uttrykk for at kostnadsrammen sto fast, var verken jeg eller andre medlemmer av presidentskapet kjent med møtet i prosjektrådet den 19. desember. Vi var heller ikke gjort kjent med månedsrapporten for november. Det er sterkt beklagelig at den oppdaterte og essensielle informasjonen om den økonomiske statusen i prosjektet ikke ble meddelt meg og resten av presidentskapet før dette innlegget ble holdt. Dette gjelder selv om det som fremkom i november-rapporten, var noe helt annet og langt mindre dramatisk enn det som senere har fremkommet som resultat av den nye basiskalkylen og den nye usikkerhetsanalysen, som ble ferdigstilt i begynnelsen av februar.

Tidligere direktør i Stortinget har som kjent tatt konsekvensen av at hun ikke informerte presidentskapet tidligere om den utviklingen som er beskrevet i november-rapporten. Informasjon om den kritiske situasjonen beskrevet i november-rapporten tilkom ikke presidentskapet før rapporten ble fremlagt i presidentskapets møte 1. februar 2018.

Det er skapt et inntrykk av at presidentskapet ikke har hatt kontakt med direktøren om byggeprosjektet i perioden fra 19. desember til 1. februar. Dette medfører ikke riktighet. Blant annet var oppfølging av Riksrevisjonens rapport om byggeprosjektene hovedtema på et heldags presidentskapsseminar 15. januar.

Presidentskapet har selvfølgelig forventet at kritisk informasjon om byggeprosjektet ble formidlet til oss også mellom møter hvor prosjektets månedsrapporter ble behandlet. Her burde det selvfølgelig vært gjort. Det gjelder selv om det var en felles oppfatning hos presidentskapet og direktøren om at en grundig behandling av økonomien i prosjektet måtte skje på grunnlag av resultatene fra gjennomgangen av kalkylen og den nye usikkerhetsanalysen.

Flere har stilt seg undrende til hvorfor presidentskapet ikke aktivt har etterspurt informasjon om kostnadsrammens holdbarhet i denne perioden. Til det er det å si at forholdet mellom presidentskap og direktør nødvendigvis må være basert på tillit, og ikke mistillit. I møtet 7. desember 2017 ga presidentskapet klart uttrykk for at kostnadsrammen for prosjektene skulle holdes. Det må da forventes at presidentskapet informeres om forhold som kan tilsa at dette vil bli vanskelig gjort.

Det er også viktig med en forståelse av prosjektorganiseringen og forholdet mellom presidentskapet på den ene side og direktøren og prosjektet på den annen side. Prosjektledelsen rapporterer ikke til Stortingets administrasjon, men til prosjektrådet, som er prosjektorganisasjonens øverste organ. Prosjektrådet har vært ledet av direktøren og har for øvrig bestått av andre ledere fra administrasjonen. I tillegg er det leid inn to eksterne personer med betydelig erfaring fra byggebransjen. Den ene av disse har bakgrunn fra Statsbygg og var prosjektdirektør ved bygging av Operaen. Den andre – som også er direktørens eksterne kvalitetssikrer i prosjektet – har hatt prosjektrådsverv ved flere store og kompliserte offentlige byggeprosjekter. Stortinget har for øvrig også leid inn eksterne og meget erfarne ressurspersoner, fra anerkjente selskaper, i nøkkelposisjoner i den operative prosjektorganisasjonen.

Prosjektrådet er ikke et beslutningsorgan, men et rådgivende organ for direktøren, som også har ledet rådet. Direktøren har således tatt alle overordnede beslutninger i prosjektet. Direktøren har rapportert til presidentskapet i egenskap av sin stilling som leder av administrasjonen. Det følger av dette at presidentskapet må kunne forholde seg til den informasjonen som mottas av direktøren, også i den forstand at det er en selvfølge at informasjonen som mottas, ikke bare er riktig, men også fullstendig og rettidig. Det ligger i dette at det ikke er naturlig eller hensiktsmessig at presidentskapet omgår direktøren og henvender seg direkte til prosjektet eller til medarbeidere der. Det er også slik at informasjonen fra prosjektet nødvendigvis må bearbeides og vur-

deres av administrasjonen før den presenteres for presidentskapet.

Prosjektet anvender en rapporteringsform som er typisk for større byggeprosjekter. Statusrapportering til prosjektrådet omhandler bl.a. opplysninger om fremdrift, økonomi, risiko og sikkerhet, helse og arbeidsmiljø. Stortingets kontraktsparter – det vil si entreprenører og rådgivere – leverer rapporter pr. hver månedsslutt innen den 10. i påfølgende måned.

Prosjektledelsen og den eksterne kvalitetssikreren utarbeider deretter hver sine månedsrapporter innen ca. den 20. hver måned. Disse gjennomgås av prosjektrådet ca. den 25. hver måned, før de presenteres for presidentskapet normalt tre–ti dager deretter. Av og til kan det gå noe lengre tid av forskjellige årsaker, men det forutsetter selvfølgelig at presidentskapet får kritisk informasjon så raskt som mulig og om nødvendig også utenom de ordinære rapporteringsrutinene.

Med den tette oppfølging presidentskapet har hatt av byggeprosjektet over tid, og særlig siden juni 2017, fremstår det som uforståelig at direktøren ikke straks meddelte presidentskapet den nye informasjonen som fremkom av november-rapporten.

Gjennomgang av basiskalkylen er et svært omfattende arbeid. Basiskalkylen inneholder en mengde poster, og alle skal vurderes og kontrolleres opp mot flere tusen endringsmeldinger. Deretter skal alle poster vurderes separat med hensyn til usikkerhet.

Det som fremkom i november-rapporten, og som ble diskutert på møtet i prosjektrådet den 19. desember, var at kostnadsrammen neppe ville holde. Etter hva jeg senere har fått informasjon om, ble prognosen da vurdert til å ligge et par titalls millioner kroner over kostnadsrammen, som da var på 1,8 mrd. kr. Det er alvorlig nok i seg selv, men det er selvfølgelig noe helt annet enn det beløp det nå er tale om.

På møtet den 1. februar fikk presidentskapet forelagt månedsrapportene for november og desember. Det var først da presidentskapet ble kjent med at kostnadsrammen ikke lenger var tilstrekkelig. Den sene behandlingen av rapporten for november skyldtes at direktøren ønsket å gi et samlet bilde med utgangspunkt i rapportene for både november og desember. Desember-rapporten ble behandlet i møte i prosjektrådet 26. januar.

Presidentskapet ble i møtet 1. februar informert om at prognosen da lå 55 mill. kr over kostnadsrammen, og at det i dette ikke var medregnet en eventuell ytterligere økning som følge av ny kalkyle og usikkerhetsanalyse. Presidentskapet besluttet på dette møtet å fremskynde det planlagte møtet med finanskomiteen og de parlamentariske lederne.

På presidentskapsmøtet den 8. februar fikk presidentskapet en foreløpig orientering om usikkerhetsanalysen, som da nesten var ferdigstilt. Foreløpige

vurderinger fra analysen viste at økonomien lå verre enn antatt, og det ble besluttet at presidentskapet skulle få en nærmere orientering på møtet 15. februar, etter at prosjektrådet hadde behandlet den nye kalkylen og usikkerhetsanalysen.

I møtet den 15. februar fikk presidentskapet presentert resultatene av nye kalkyler og ny usikkerhetsanalyse. Det ble da informert om at det var behov for å øke kostnadsrammen med 483 mill. kr, dvs. til 2,321 mrd. kr.

Dette var sjokkerende og svært overraskende også for oss i presidentskapet. Jeg har forståelse for at det kan fremstå som underlig, men basert på den omfattende informasjonen vi hadde om prosjektet, var det faktisk ikke å vente at prosjektet skulle ta en så brå vending på så kort tid.

Bare mellom 1. og 15. februar endret det bildet som ble presentert for oss, seg dramatisk. Det var først da gjennomgangen av kalkylen og den nye usikkerhetsanalysen var ferdigstilt, at man fikk oversikt over de økonomiske konsekvensene av den vedvarende usikkerheten i prosjektet.

Hvordan var det mulig? Det er åpenbart at det har vært alvorlige svakheter i rapporteringen. Det er selvfølgelig ikke slik at prosjektet reelt sett plutselig får et ekstra behov for midler på nesten en halv milliard kroner. Det som ble avdekket i gjennomgangen av kalkylene og usikkerhetsanalysen, burde vært oppdaget og rapportert tidligere.

Det fremstår nå som klart at prosjektet ikke i tilstrekkelig grad har avdekket nye kostnadselementer underveis. De rapporterte prognosene har rett og slett vært mangelfulle. I tillegg har reservene blitt disponert løpende uten at det i tilstrekkelig grad samtidig er gjort vurderinger av gjestående usikkerhet.

Det er byggherrens ansvar å ha kontroll på kostnadene. Det gjelder selv om de underliggende årsakene i stor grad kan tilbakeføres til mangelfulle leveranser fra prosjekteringsfirmaet. Det er vårt ansvar å ta høyde for dette i våre prognoser.

Vi har undervurdert de negative ringvirkningene av Multiconsults leveranser. Usikkerhetsanalysen viste at det fortsatt er stor risiko knyttet til at det fremdeles er langt flere endringsvarsler enn forventet, noe som medfører mer tillegg til entreprenører. Videre har kostnadene forbundet med tidligere endringsordrer vært for lavt estimert, og dette må tas med som en usikkerhet knyttet til fremtidige endringer. Det er dessuten usikkerhet knyttet til sluttoppgjøret når entreprisene er ferdige.

De desidert største risikoforholdene i prosjektet har vært knyttet til mangler i det prosjekterte materialet og vedvarende forsinkelser i tegningsleveransene. Dette har medført at prosjektet i stor grad har måttet akseptere entreprenørenes krav om tillegg for arbeider som går utover det som er regulert i entreprisekontraktene. Det-

te har vært knyttet til arbeider som har vært helt nødvendige å gjennomføre for å få et funksjonelt bygg.

Hva består så økningen på 483 mill. kr av? For å svare på det må jeg først si noe om hvordan kostnadene i et prosjekt som dette beregnes. Vi har her fulgt de prinsipper som staten for øvrig anvender i slike prosjekter.

Kostnadsberegning av byggeprosjekter følger en standard inndeling, med basiskalkyle, styringsmål og kostnadsramme. Basiskalkylen er en beregnet sum av sannsynlig kostnad for alle spesifiserte kostnadselementer samt uspesifiserte kostnader som man av erfaring vet vil komme.

Styringsmålet er prosjektets forventede kostnad, dvs. basiskalkylen pluss forventede tillegg, f.eks. et forventet antall fremtidige endringer fra entreprenøren. Styringsmålet omtales gjerne som «P50» fordi det er beregnet på en slik måte at det er 50 pst. sannsynlighet for at prosjektet enten blir dyrere eller billigere enn dette – det er altså det mest sannsynlige scenarioet.

Kostnadsrammen angir den totale finansieringen som er satt av for å gjennomføre prosjektet. I kostnadsrammen ligger det i tillegg til styringsmålet en usikkerhetsavsetning for å oppnå økt sikkerhet for at finansieringen vil være tilstrekkelig. Kostnadsrammen omtales gjerne som «P85» fordi den er beregnet ut fra at det er 85 pst. sannsynlighet for at den endelige kostnaden blir lavere enn kostnadsrammen. Det er kostnadsrammen for prosjektet som synliggjøres for Stortinget i budsjettproposisjonen, og som danner grunnlag for Stortingets vedtak av prosjektets ramme.

I den nye, beregnede kostnadsrammen utgjør basiskalkylen 2,097 mrd. kr, som er en økning på 393 mill. kr fra den vedtatte kostnadsrammen. Styringsmålet – altså «P50» – utgjør 2,237 mrd. kr, en økning på 460 mill. kr. Den nye, beregnede kostnadsrammen utgjør 2,321 mrd. kr, en økning på 483 mill. kr fra den vedtatte rammen på 1,838 mrd. kr.

Den største enkeltposten i økningen fra den vedtatte kostnadsrammen er en økning på 95 mill. kr i Multiconsults prosjekteringshonorarer. Dette tilsvarer økningen i Multiconsults estimat over totale prosjekteringsstimer fra medio 2016 – som var grunnlaget for kostnadsrammen på 1,8 mrd. kr, vedtatt høsten 2016 – til i dag. Multiconsult har altså benyttet 95 mill. kr mer på eget arbeid enn hva de selv trodde var nødvendig for mindre enn to år siden. Andre store poster er økning i kostnader til f.eks. bærekonstruksjoner i betong og stål, bygningsmessig innredning, elektriske anlegg, tømmerarbeider og mengdejusteringer.

I tillegg til dette bidrar den gjestående usikkerheten i prosjektet vesentlig til beløpet på 483 mill. kr. Som jeg har vært inne på, skulle gjestående usikkerhet normalt avtatt til det minimale så sent i prosjektet. Men med de mange usikkerhetsfaktorene knyttet til mangel-

full prosjektering, mangelfullt entreprisegrunnlag osv. har man ikke fått denne effekten i dette prosjektet.

Jeg vil til slutt si noe om den videre behandlingen av de budsjettmessige sidene av saken i Stortinget og om tiltak for å sikre at det ikke kommer ytterligere kostnadsøkninger.

Presidentskapet vil etter debatten foreslå at denne redegjørelsen oversendes finanskomiteen for behandling der. Dersom Stortinget gir sin tilslutning til dette, vil presidentskapet deretter oversende ytterligere dokumentasjon til finanskomiteen for å gi den et forsvarlig grunnlag for behandling av saken. Presidentskapet og administrasjonen vil selvfølgelig også bidra med slik ytterligere informasjon og oppklaringer som komiteen senere eventuelt skulle etterspørre. Jeg vil understreke at vi allerede har iverksatt tiltak og jobber med ytterligere tiltak for å sikre kontroll med kostnadene fremover i prosjektet.

Først vil jeg nevne at administrasjonen allerede har engasjert en ekstern kompetanse for å gjennomføre kvalitetssikring av tallmaterialet som ligger til grunn for ny kostnadsramme. Resultatet av kvalitetssikringen vil bli stilt til disposisjon for finanskomiteen straks den er ferdigstilt. Arbeidet vil i første omgang bestå av en gjennomgang av prosjektets basiskalkyler og grunnlaget for disse. Derneft vil det utføres en systematisk gjennomgang av de vurderinger av usikkerhet som ble lagt til grunn i den analysen som ble ferdigstilt i begynnelsen av februar.

For det andre vil jeg nevne at vi – for å unngå ytterligere kostnadsøkninger og for å redusere usikkerheten i prosjektet – vil iverksette nye tiltak overfor Multiconsult og styrke prosjektorganisasjonen ytterligere.

På grunn av den situasjonen prosjektet har kommet i, kan samlede bokførte utgifter og forpliktelser overstige den vedtatte kostnadsrammen allerede i løpet av de to neste månedene. Dersom det skjer, kan det ikke inngås nye forpliktelser i prosjektet, og det vil da måtte stanses. Dette vil i så fall få store konsekvenser for fremdriften i prosjektet og påføre Stortinget betydelig økte utgifter i form av forsinkelseskostnader etc. En økning av kostnadsrammen bør derfor være behandlet i Stortinget innen utgangen av april.

Videre vil årets bevilgning til prosjektet på 470 mill. kr ikke være tilstrekkelig for å utbetale de leverandørkrav som vil komme i løpet av året, dersom prosjektet videreføres etter planen. Denne likviditetsutfordringen er ikke like prekær som investeringsfullmakten, da det vil være tilstrekkelig midler til utbetalinger iallfall frem til tidlig høst. Etter dette vil det imidlertid være behov også for tilleggsbevilgning for å gjennomføre utbetalinger.

Når det gjelder bevilgningen for 2018, er det følgelig en mulighet å avvende den til revidert nasjonalbudsjett. Presidentskapet vil derfor foreslå at finanskomiteens

behandling på grunnlag av denne redegjørelsen begrenses til den investeringsfullmakten med ny kostnadsramme som det er nødvendig å få på plass innen relativt kort tid. Den nye kostnadsrammen er som nevnt beregnet til 2,321 mrd. kr, som innebærer en økning på 483 mill. kr fra den gjeldende kostnadsrammen.

Det foreslås videre at presidentskapet tar ansvar for å melde inn behov for ytterligere bevilgninger på Stortingets budsjett for 2018, i den ordinære prosessen for revidert nasjonalbudsjett. Vedtak om nødvendige, nye bevilgninger kan da være på plass innen sommeren 2018.

Vår primære målsetting nå er å få ferdigstilt byggeprosjektet i henhold til de planer som foreligger. Fra byggeplassen rapporteres det om god fremdrift på de fleste områder, og innen sommeren vil underetasjen og de neste fem etasjer være ferdige, med innvendige arbeider.

Planen om overtakelse av Prinsens gate 26 med nytt post- og varemtak høsten 2018 står fast, og det er startet arbeid med planlegging av å ta bygget i bruk tidlig i 2019. Her er det bl.a. god dialog med partigruppene for å avklare arealdisponering i det nye bygget. Innkjøringstunnelen skal etter planen være ferdig til slutten av november og vil bli tatt i bruk i første del av 2019 etter en omlegging av infrastruktur i Rådhusgata.

Når byggeprosjektene er ferdige, vil vi få et moderne og funksjonelt bygg i Prinsens gate 26 med betydelig økt kapasitet og økt sikkerhet for Stortingets virke. Videre vil vi få trygg og effektiv levering og distribusjon av varer, adskilt fra persontrafikk til stortingsgarasjen. Vi får dessuten en alternativ evakueringsvei som samtidig ivaretar bymiljø og trafikale forhold, og en løsning som ivaretar Stortingets behov for adgangskontroll.

Det vil i det videre arbeidet bli lagt ytterligere vekt på å redusere usikkerhet i prosjektets prognoser og for å sikre at styringsinformasjon gir en forutsigbarhet for Stortinget. De tiltak som jeg her har nevnt, vil bidra til det. Presidentskapet vil også sørge for at det ukentlig rapporteres om hendelser av betydning for prosjektets kostnadsramme, og vi vil iverksette ytterligere tiltak i den grad det viser seg nødvendig.

Slik Stortinget har bedt om, vil vi gjennomføre en omfattende evaluering av prosjektet etter ferdigstillelse. Den evalueringen vil selvfølgelig inkludere en grundig gjennomgang av omstendighetene knyttet til denne siste kostnadsøkningen.

Vedlegg 2**Brev fra Stortingets presidentskap v/Tone W. Trøen til finanskomiteen, datert 22. mars 2018****Oversendelse av ytterligere dokumentasjon om byggesaken og videre behandling**

Viser til stortingspresidentens redegjørelse i Stortinget om byggesaken tirsdag 6. mars 2018, hvor det ble varslet at presidentskapet vil oversende ytterligere dokumentasjon til finanskomiteen for å gi den et forsvarlig grunnlag for behandling av saken.

Administrasjonen engasjerte i mars Dovre Group Consulting AS for å kvalitetssikre basiskalkylen og usikkerhetsanalyse som er gjennomført av prosjektet. Dovre presenterte 14. mars resultatene fra første delleveranse for direktøren og prosjektrådet. I presentasjonen konkluderte Dovre blant annet med at det er usikkerhet knyttet omfanget og estimatene for de gjenstående arbeidene i Prinsens gate 26, samt at det er metodiske svakheter i beregningene. På dette grunnlaget anså Dovre det som nødvendig med en ytterligere informasjonsinnhenting for å kunne gjøre en kvalitativt god vurdering av eksisterende prognoser. De kommuniserte videre at prosjektets prognoser og foreliggende tallstørrelser bør brukes med varsomhet inntil ny analyse foreligger.

På grunn av den usikkerheten Dovre har avdekket rundt eksisterende prognoser fra prosjektet, vurderer administrasjonen at det kan være hensiktsmessig å avvente oversendelse av ytterligere tallmateriale til finanskomiteen til etter at kvalitetssikringen er ferdigstilt 10. april. Dette for å unngå at finanskomiteen starter behandling av saken med et tallgrunnlag som kan endre seg.

I den endelige oversendelsen til finanskomiteen har administrasjonen foreslått å oversende et notat som omfatter følgende:

- En redegjørelse for de forhold som kan ha medført at den store økningen i kostnadsestimatene ble oppdaget på et sent tidspunkt. Herunder effekten av det høye antallet endringsordrer, svakheter i rapporteringen, og de større uforventede kostnadspostene rundt årsskiftet.

- En oversikt over de mest sentrale estimerte kostnadsøkningene i prosjektet med noe større detaljgrad enn tidligere, med tekstlige forklaringer fra prosjektledelsen.
- Plan for fremtidig rapportering fra prosjektet og endret styringsinformasjon i tråd med modell fra Finansdepartementet.
- Behovet for budsjettvedtak.

Som vedlegg til notatet vil Dovres rapport fra kvalitetssikringen og usikkerhetsanalysen legges ved, samt prosjektets egen redegjørelse for basiskalkylen og usikkerhetsanalyse fra januar/februar. I tillegg kan den kronologiske oversikten over informasjonsflyten i prosjektet oversendes.

Når det gjelder behovet for budsjettvedtak, foreslår presidentskapet at finanskomiteen behandler saken i to runder. Dette vil si at det først innstilles på en ny kostnadsramme som dekker prosjektets behov frem til Revidert nasjonalbudsjett vedtas i juni, og deretter behandler den totale kostnadsrammen og tilleggsbevilgningen for 2018 sammen med revidert nasjonalbudsjett i mai/juni. Behovet for økt kostnadsramme i prosjektet for å kunne fortsette planlagt aktivitet frem til revidert nasjonalbudsjett er vedtatt i juni, er 90 mill. kroner.

En slik todelt behandling vil gjøre at budsjettsaken, både kostnadsrammen og tilleggsbevilgningen, i hovedsak behandles i Revidert nasjonalbudsjett. Dette kan være fordelaktig av hensyn til helhetlig behandling av budsjettet, finanskomiteens mulighet for en grundig behandling, og administrasjonens mulighet til å utarbeide en god og dekkende underlagsdokumentasjon.

Alternativt kan finanskomiteen velge å behandle den totale kostnadsrammen som enkeltsak i april. Prosjektet vil da arbeide for å ferdigstille underlagsdokumentasjon raskt etter at Dovre har levert sin rapport 10. april, som kan behandles i presidentskapets møte 12. april og deretter oversendes finanskomiteen.

